

SOLDUYU

RONİ MARGULİES

Hayatımı feda eyliyeceğime andiçerim

General olmaya niyetim vardı doğrusu. Sonra vazgeçtim. İki tane önemli caydırıcı unsur vardı. Birincisi, 1980'lerde askere gidip yedek subay olmayı bekleyen birkaç yüz bin üniversite mezununu eritmek için, bu kalabalığın dört aylık temel eğitimini er olarak yapıp askerlikten kurtulmasını mümkün kılmışlardı. O günlerde yurtdışında okuyor, kafamdaki bir denklemi çözmeye çalışıyorum: Hayatımın bir buçuk yılını askerde ot olarak geçirmek mi daha kötü, memlekete bir daha dönememek mi? Hayat zaten kısa. Bunun 18 ayını Anadolu'nun bir köşesinde bir aşağı bir yukarı düzgün adım yürüyerek ve "mıntıka temizliği" yaparak geçirmeye hiç niyetim yoktu.

Bu noktada "vatan sevgisi" konusunda biraz yetersiz kaldığımı düşünenler olabilir. Doğrudur, hem de biraz değil, çok yetersizim.

Ve bu yetersizliğin gayrimüslim olmamdan kaynaklandığını düşünenler olacak elbet.

Yok, ondan değil. Sosyalist olmaktan kaynaklanıyor.

'Dört ay yasası' çıkınca, "O kadar da kötü değil, ne olsa çekilir" diye düşündüm, gittim, Erzincan'da "teslim" oldum.

Dört ayda çok sıkı çalışır, büyük kahramanlıklar yapar, tek elimle binlerce düşmanı haklısam, yine de general olabileceğime aklım yatıyordu. Sonra biraz hesap kitap yaptım, evet, tümgeneral, tuğgeneral filan olurum da, orgeneral olma ihtimalim düşük. Mareşallik ise hayalden ibaret.

Derken, zaten dört ay askerlik yapmanın koşulu olarak yedek subaylık hakkından "feragat" etmek gerektiğini öğrendim, general olmak, darbe yapmak, cumhurbaşkanı olmak hayallerimin hepsi suya düştü, boğuldu gitti.

İkincisi, o zamanlar bilmiyordum, ama ant içmek gerekiyormuş. Ne yalan söyleyeyim, içtim.

İçtiğim andı hatırlamıyorum.

Ama Rifat Bali'nin *Gayrimüslim Mehmetçikler, Hatıralar-Tanıklıklar* (Libra Yayınları, 2011) kitabında okuduğuma göre, 4 Ocak 1961 tarih ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu, madde 37 uyarınca Ant şöyleymiş:

"Barışta ve savaşta, karada, denizde ve havada her zaman ve her yerde milletime ve cumhuriyetime doğruluk ve muhabbetle, hizmet ve kanunlara ve nizamla ve amirlerime itaat edeceğime ve askerliğin namusunu, Türk Sancağının şânını canımdan aziz bilip icabında vatan, cumhuriyet ve vazife uğrunda seve seve hayatımı feda eyliyeceğime namusum üzerine andiçerim."

Sonradan, herhalde 12 Eylül sonrasında, biraz değişmiş olsa gerek. Benim içtiğim antta tüfeğimle aramda adeta erotik denebilecek kadar yakın bir ilişki kuruluyordu hatırlayabildiğim kadarıyla.

Taşıdığım tüfek ya Mohaç ya da Mercidabık savaşımdan kalma eciş bücüş bir şey olduğu için, içtiğim anda rağmen bir türlü cazip bulamamıştım zavallıyı. Oysa ben onu hiç yanımdan ayırmayacaktım, o beni hep koruyacaktı. Acaba şimdi kimi koruyor, kimin ellerinde geziyor?

Tüfekten başka, Ant'ın geri kalanıyla da ilgili bazı sorunlar vardı general olmaktan vazgeçmeme yol açan.

Ant'ı içtikten sonra şapkamı önüme koyup uzun uzun düşündüm.

"Türk Sancağının şanı" canımdan aziz midir?

Ne yapsam, ne etsem, ikna olamıyorum. Galiba değil.

Sancağın şanını mı kavrayamıyorum, canıma mı fazla düşkünüm, bilemedim.

"Cumhuriyet ve vazife uğrunda" hayatımı "seve seve" feda eyler miyim? Emin değilim vallahi.

Yani, belki mecbur kalıp eyleyebilirim de, "seve seve" olmaz herhalde. Kurşunu yedikten sonra "Ay ne güzel, ne kadar sevindirici!" diye düşünmeye vakit bulamayabilirim zaten.

Rifat Bali'nin kitabını okurken öğrendim ki, zaten gayrimüslimler Türk ordusunda general olamıyormuş genellikle.

Başka pek çok şey de olamıyormuş.

Lise arkadaşım Vitali Elkabes kitapta anlatmış. "İngilizce bilen fakülte çıkışlı yüksek makine mühendisi var mı" sorusunu duyunca yerinden fırlamış. Subay Vitali'nin yaka numarasına ve elindeki listeye bakmış, "Sen olamazsın, geç yerine" demiş.

Bir dilekçe yazıp hakkını aramış Vitali. Okulda o kadar saf bir çocuk değildi, sonra ne oldu, bilmem!

Bölük Komutanı, gelen cevabı yüksek sesle okumuş: "Bilmemnenin bilmemne maddesinin bilmemne fıkrasına göre, gizlilik dereceli yerlerde kendileri veya birinci derece akrabaları Türk ırkından olmayanlar görevlendirilemez" gibi bir şey. Bu cevabın bir suretini istemiş, nedense vermemişler!

Kitaptaki anıların bütünü böyle örneklerle dolu.

Ah, ne güzel general olacaktım oysa ben!

ronmargulies@btinternet.com